

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Циклова комісія соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної

роботи

_____ Людмила Ілляшенко

«27»

серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія

**підготовки фахового молодшого бакалавра
освітньо-професійна програма СОЦІАЛЬНА РОБОТА
галузь знань 23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА
спеціальність 231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА
мова навчання: українська
статус дисципліни: обов'язкова**

Чернігів - 2024

Робоча програма з дисципліни «Соціологія» складена на основі освітньо-професійної програми Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота. – 26 серпня 2024 р. – 15с.

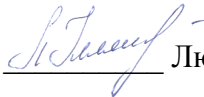
Розробники: **Андрій ЖОСТКИЙ**
викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії соціальної роботи
Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

Голова циклової комісії Дмитро КАЗІМІРОВ

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

Голова методичної ради Людмила ІЛЛЯШЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вибіркова	
Змістових модулів 2	Спеціальність: 231 Соціальна робота	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		3-й (БЗСО)	
		Семестр	
		5	
		Лекції	
Тижневих годин для здобувачів освіти денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи - 4	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	16	
		Практичні, семінарські заняття	
		14	
		Самостійна робота	
		60	
		Вид контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Соціологічне знання- істотний компонент суспільствознавства. Соціологічне відтворення життєдіяльності суспільства пов'язане з осмисленням його конкретно історичних потреб, інтересів, проблем, норм, соціальних цінностей, ідеалів, соціоструктурних особливостей. Соціологія відображає специфіку історичного розвитку народу, його культури, менталітету і сприяє їх подальшій еволюції.

Мета курсу “Соціологія” - засвоєння здобувачами освіти закономірностей розвитку та функціонування соціальних спільнот, відносин, процесів, інститутів, функцій соціології як науки про суспільство. В курсі соціології вивчаються структура науки соціології, соціальна структура суспільства та соціально-класові, соціально-професійні групи, соціальні відносини та соціальна політика, проблеми соціальної справедливості, спеціальні соціологічні теорії: соціологія праці та управління, соціологія політики, культури, методологія соціологічних досліджень.

Завдання курсу: розкрити специфіку соціології, як науки про суспільство, її відмінність від інших наук; обґрунтувати важливість існуючих теоретичних концепцій класичного та сучасного періодів розвитку соціального знання, показати їх особливості і взаємозв'язок; розкрити та пояснити особливості функціонування різних соціальних інститутів, важливість вивчення кожного з них для особистого життя людини; усвідомити значення різних спеціальних соціологічних теорій та галузевих теорій для досягнення якісного загальноосвітнього рівня здобувачів освіти та їх високої професійної кваліфікації, показати емпіричне значення використання методів соціального дослідження для різних сфер життя суспільства. Побудова курсу сприятиме засвоєнню здобувачами

освіти соціології як цілісної системи людських знань, осмисленню проблем, що породжені сучасного суспільною практикою.

Вивчення курсу передбачає зв'язки з іншими гуманітарними науками: історією, політологією, філософією, психологією.

На основі вивчення дисципліни «Соціологія» у здобувачів вищої освіти формуються наступні *компетентності*:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання.

3. Очікувані результати навчання

Очікуваними результатами навчання дисципліни «Соціологія» є достатній рівень сформованих знань та умінь. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен :

ЗНАТИ:

- основи загальної соціології;
- предмет, структуру, головні поняття, закони та функції соціології;
- історичний шлях розвитку світової та вітчизняної соціологічної думки;
- загальний зміст основних соціальних та соціологічних теорій;
- питання методології, методики та технології соціологічних досліджень;
- шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень та соціальних технологій у практичній діяльності.

УМІТИ:

- аналізувати специфіку соціальних та соціально-психологічних явищ і процесів у трудовому колективі, сім'ї;
- використовувати на практиці результати емпіричних соціологічних досліджень;
- діагностувати стан соціально-психологічного клімату в колективі, причини наявних конфліктів, міру використання соціальних резервів виробництва;
- використовувати соціальні технології по профорієнтації та профадаптації, для укріплення трудової дисципліни, поліпшення соціально-психологічного клімату в колективі, розв'язання міжособових і трудових конфліктів, використання соціальних резервів виробництва.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія, методологія та історія соціології.

Тема 1. Соціологія як наука, її предмет і методи. (РН 1, РН 11)

Поняття соціології. Основні підходи до розуміння суспільства і людини. Соціологія як наука про соціальні спільноти. Типи соціальних спільнот. Відмінності між спільнотами. Зростання суб'єктності соціальних спільнот. Соціальні інститути як механізми самоорганізації спільного життя людей та їх різновиди. Функції соціальних інститутів та їх місце у житті суспільства.

Структура соціологічного знання: загальні соціологічні теорії, спеціальні та галузеві соціологічні теорії, теорія, методика і техніка конкретно-соціологічних досліджень. Функції соціології та її роль у житті суспільства. Значення соціології у підготовці молодих спеціалістів.

Місце соціології у системі наук. Соціологія як генералізуюча наука. Специфіка соціології за об'єктом і предметом дослідження. Зростання ролі соціології у сучасних умовах, її значення у процесах державо- і націотворення в Україні.

Тема 2. Виникнення і становлення соціології як науки. (РН 1, РН 11)

О.Конт — засновник соціології. Обґрунтування Контом необхідності нової науки про суспільство. Соціальна статика і соціальна динаміка у вченні Конта. Г.Спенсер як продовжувач позитивістської лінії у соціології. Ідея соціальної еволюції. Позитивістсько-натуралістичний напрям у соціології. Соціальний дарвінізм. Расово-антропологічна школа. Географічний напрям. Соціологічна концепція марксизму. Соціологічний психологізм.

Соціологія Е.Дюркгейма та її суперечливий характер. Соціальні факти. Колективні уявлення. Соціологізм Дюркгейма. Соціальна солідарність та аномія. Концепція релігії та моралі. Роль Е.Дюркгейма в історії соціологічної думки.

Соціологія М.Вебера. Поняття соціальної дії та її основні типи. Суб'єкт соціальної дії. Принцип раціональності, яка зростає. Соціологія політики. Місце М.Вебера в історії соціології та в розвитку гуманістичної і формальної соціології. Німецька формальна соціологія. Соціологія Ф.Тьонніса та його вчення про спільноти і спілки. Загальна характеристика класичної соціології.

Тема 3. Соціологія другої половини XX ст. (РН 1, РН 11)

Стан розвитку та специфічні риси сучасної соціології.

Структурний функціоналізм. Соціальна система та її складники. Проблема соціальної інтеграції. Соціологія конфлікту. Конфлікт як постійний, органічний внутрішній стан соціальної системи.

Символічний інтеракціонізм. Поняття соціальної взаємодії. Людина-діяч як основна категорія соціології. Загальна модель людської взаємодії.

Феноменологічна соціологія. Основні принципи феноменологічного підходу до розуміння і пояснення соціальної реальності.

Інтегральна соціологія П.Сорокіна. Теорія соціокультурної динаміки. Концепція конвергенції. Творчий внесок П.Сорокіна в розвиток сучасної соціології.

Емпірична соціологія та її основні школи: гарвардська, колумбійська та чиказька. Соціальна інженерія.

Тема 4. Основні етапи розвитку вітчизняної соціології. (РН 1, РН 11)

Джерела вітчизняної протосоціології. Соціальна думка України кінця ХУІ-поч.ХУІІІ ст. Соціальна філософія Г.Сковороди. Український фольклор, література і публіцистика як джерела соціології. Початки української соціології.

Характерні риси розвитку української соціології кінця ХІХ- поч. ХХ ст. Соціологічні аспекти праць українських філософів, істориків, економістів, правників,

географів, статистиків. Соціологічні студії у рамках Наукового товариства ім. Т. Шевченка.

Розвиток української соціології після 1917 р. Посилення ідеологічного тиску на соціологію. Соціологія радянського періоду та її криза. Основні напрями розвитку соціології у сучасній Україні. Соціологічні дослідження українських учених в еміграції. Національне відродження України і роль у ньому соціології.

Тема 5. Соціологія особистості. (РН 1, РН 11)

Предмет дослідження соціології особистості. Ключові поняття і категорії соціології особистості: людина, індивід, особистість, індивідуальність. Основні проблеми соціології особистості. Теорії соціальних ролей. Соціальний статус. Теорії соціальної установки. Диспозиційна теорія саморегуляції поведінки індивіда. Теорії референтної групи.

Суспільство і особистість. Соціалізація: основні фази, інститути, механізми. Самовиховання особистості. Проблема соціалізації, соціальної адаптації та інтеріоризації. Ресоціалізація особистості в перехідних суспільствах.

Діяльність і поведінка особистості. Механізм детермінації поведінки/потреби, інтереси, цінності, мотиви.

Девіантна поведінка, її типи. Типологія особистості.

Тема 6. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура. (РН 1, РН 11)

Системний підхід до суспільства в соціології. Визначення суспільства та його ознаки. Основні рівні системного підходу до суспільства. Структура суспільства.

Соціальні відносини та соціальна структура суспільства. Поняття соціальної структури. Види соціальної структури. Форми соціальних спільнот. Соціальний поділ праці - основа функціонування соціальних спільнот. Методологія дослідження соціальної структури. Проблема стратифікації суспільства. Історичні типи стратифікації. Соціальна диференціація та соціальна нерівність. Соціологічні системи соціальної стратифікації.

Соціальна мобільність.

Соціальна структура сучасного суспільства. Головні класи, соціальні верстви, соціальні групи. Тенденції розвитку соціальної структури. Соціально-демографічна ситуація в Україні.

Змістовий модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.

Тема 7. Соціальні інститути і соціальні процеси. (РН 15)

Поняття соціального інституту. Класифікація соціальних інститутів та їх роль в здійсненні соціального контролю і регулюванні соціальних відносин між особистостями, групами, соціальними класами.

Соціальний процес як послідовна зміна явищ суспільного буття. Нерівномірність суспільного прогресу і соціального розвитку. Соціальний процес і соціальні суб'єкти.

Типи соціальних процесів та їх класифікація. Процеси функціонування і процеси розвитку: асоціативні і десоціативні процеси. Соціальні процеси і участь в них особистості, груп, класів. Глобальні соціальні процеси.

Тема 8. Соціологія сім'ї. (РН 1, РН 11)

Сім'я як соціальний інститут і мала соціальна група. Специфіка соціологічного вивчення сім'ї. Дослідження сім'ї у радянській соціології. Деінституалізація сучасної сім'ї. Сім'я як соціальна система.

Основні категорії соціологічного дослідження сім'ї: умови життя, структура сім'ї, функції сім'ї. Основні форми сім'ї та різновиди шлюбу (нуклеарна і розширена сім'я; моногамія і полігамія, груповий шлюб; патріархальні і матріархальні родини, егалітарна сімейна система тощо).

Соціальні та індивідуальні функції сім'ї. Основні підходи до вивчення сім'ї в соціологічній думці: інтеракціоністський, конфліктологічний, структурно-функціоналістський, ситуаційний, інституціональний тощо. Сім'я у соціобіології.

Тенденції розвитку сучасної сім'ї (світовий і вітчизняний досвід). Сучасна сім'я в Україні: стан, тенденції розвитку, перспективи.

Тема 9. Етносоціологія і соціологія нації. (РН 1, РН 11)

Етносоціологія та предмет її дослідження. Поняття етносу. Етнічні формування в історії людства. Етнос і нація. Взаємозв'язок національного та соціального. Етнічні процеси.

Методологічні підходи до вивчення етнічних спільнот. Характер утворення етносу, форма існування, основи розвитку. Проблема нації у працях українських та зарубіжних соціологів. Концепції соціології нації. Майбутнє націй.

Поняття національного відродження. Фази національного відродження. Етнонаціональний розвиток сучасної України : стан, проблеми, перспективи.

Тема 10. Соціологія культури. (РН 1, РН 11)

Поняття культури та її визначення. Соціологічний підхід до вивчення культури і його специфіка. Основні сфери прояву людської культури та рівні її соціологічного дослідження.

Центральні категорії соціології культури: система цінностей і норм, санкції, соціокультурні зразки поведінки (обряди, звичаї, традиції), соціокультурні уявлення, поняття і мова. Внутрішня структура культури та її форми: загальнолюдська культура, суперкультура, субкультура, контркультура, девіантна культура, культура особистості. Культурні конфлікти. Етноцентризм та культурний релятивізм. Культурні універсалії. Народна, висока та масова культура. Соціальні функції культури.

Основні напрями соціокультурологічних досліджень українських учених. Специфіка соціокультурної ситуації в Україні. Вплив історико-політичних чинників на розвиток української культури. Три культурні середовища сучасної України та перспективи їх розвитку. Нова соціокультурна реальність посттоталітарного суспільства та її ознаки.

Тема 11. Соціологія економічного життя, праці й управління. (РН 1, РН 11)

Основні етапи розвитку соціологічного знання про економічну сферу.

Основні напрями досліджень соціології праці й управління та предмет цієї науки. Складові предмети соціології праці й управління. Місце і роль праці в суспільному розвитку й соціалізації особистості.

Соціологічне вивчення мотивації трудової діяльності, адаптації робітників, стимулювання, підвищення продуктивності праці. Стабільність і стійкість трудового колективу як умова наукового управління трудовою діяльністю.

Соціологія управління. Управлінська діяльність як вид трудової діяльності, необхідність її соціологічного дослідження. Управління соціальними процесами. Управлінські системи. Поняття менеджменту. Сфера дії менеджменту. Особистість керівника, соціально-психологічні методи підвищення ефективності її діяльності.

Дослідження ставлення населення до напрямів і форм економічних перетворень, шляхів виходу з економічної кризи, ставлення до ринку, розвитку підприємництва,

приватизації тощо. Участь молоді в економічних перетвореннях і процесі праці.

Тема 12. Соціологія конфлікту. (РН 1, РН 11)

Концепції соціального конфлікту. Соціал-дарвіністський підхід / Г.Спенсер, Г.Ратценхофер, Л.Гумплович / Соціологічні теорії конфлікту. Г.Зіммель. Концепція позитивно-функціонального конфлікту Л.Козера. "Конфліктна модель" суспільства Р.Дарендорфа. "Загальна теорія" конфлікту К. Боулдінга.

Конфлікт як соціальне явище. Класифікація конфліктів.

Структура конфлікту. Умови виникнення конфліктів, основні стадії їх розвитку. Характеристики конфлікту. Шляхи і способи попередження й подолання конфліктів. Соціальні функції та наслідки конфліктів. Специфіка соціально-трудових конфліктів. Соціологічні методи вивчення конфліктів. Способи та правила поведінки у конфліктних ситуаціях.

Тема 13. Організація соціологічних досліджень, методи збирання та аналізу соціологічної інформації. (РН 1, РН 11)

Підготовка до проведення конкретно-соціологічного дослідження. Виявлення проблемної ситуації. Поняття проблеми в соціології. Формулювання проблеми дослідження. Розробка програми конкретно-соціологічного дослідження. Основні вимоги до складання програми. Функції програми.

Структура програми конкретно-соціологічного дослідження. Методологічна частина програми та її зміст: формулювання теми, мети дослідження та його основних завдань, визначення об'єкту і предмету дослідження, здійснення логічної інтерпретації понять, формулювання гіпотез дослідження. Стратегічний і робочий плани конкретно-соціологічного дослідження.

Правила розрахунку й обґрунтування вибірки. Генеральна й вибіркова сукупність. Одиниця аналізу в конкретно-соціологічному дослідженні. Поняття репрезентативності. Різновиди вибірок. Методи механічної й квотної вибірок. Параметри квоти. Розрахунок об'єму вибірки.

Основні методи конкретно-соціологічного дослідження: спостереження, експеримент, аналіз документів і конвент - аналіз, опитування, метод соціометрії тощо. Опитування та його різновиди. Анкетування і його технічний інструментарій. Структура анкети. Вимоги до розробки й побудови анкети. Способи побудови питань анкети. Види питань: закриті, відкриті, напівзакриті. Форми розміщення питань в анкеті: лінійна, таблиця, шкальна. Прийоми кодування анкети.

Основні комп'ютерні програми обробки первинної соціологічної інформації.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Всього	У тому числі		
		л.	п/р	с.р.
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Соціологія як наука . Предмет і функції соціології.	2	2		
Тема 2. Виникнення і ставлення соціології як науки.	2	2		

Тема 3. Соціологія другої половини ХХ ст.	12			12
Тема 4. Основні етапи розвитку вітчизняної соціології.	10		2	8
Тема 5. Соціологія особистості.	4	2	2	
Тема 6 . Суспільство як система. Соціальна структура суспільства.	4	2	2	
Разом за змістовим модулем 1:	34	8	6	20
Змістовий модуль 2				
Тема 7. Соціальні інститути і соціальні процеси.	2	2		
Тема 8. Соціологія сім'ї.	4			4
Тема 9. Етносоціологія і соціологія нації.	10		2	8
Тема 10. Соціологія культури.	10	2		8
Тема 11. Соціологія конфлікту.	4	2	2	
Тема 12. Соціологія праці та управління.	8			8
Тема 13. Організація і проведення конкретно-соціологічного дослідження.	18	2	4	12
Разом за змістовим модулем 2:	56	8	8	40
Усього годин :	90	16	14	60

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціологія як наука . Предмет і функції соціології. Виникнення і ставлення соціології як науки. Соціологія другої половини ХХ ст. Основні етапи розвитку вітчизняної соціології.	2
2	Соціологія особистості.	2
3	Суспільство як система. Соціальна структура суспільства.	2
4	Соціальні інститути і соціальні процеси. Соціологія сім'ї.	2
5	Соціологія культури. Соціологія конфлікту.	2
6	Організація і проведення конкретно-соціологічного дослідження.	4
	Разом	14

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Соціологія другої половини ХХ ст.	12
2	Основні етапи розвитку вітчизняної соціології.	8
3	Соціологія сім'ї.	4
4	Етносоціологія і соціологія нації.	8
5	Соціологія культури.	8
6	Соціологія праці й управління.	8
7	Організація і проведення конкретно-соціологічного дослідження.	12
	Разом	60

8. Індивідуальні завдання.

Теми рефератів:

1. Роль і функції соціології в суспільстві.
2. О. Конт як засновник позитивної соціології.
3. Соціологічна концепція Е. Дюркгейма.
4. Соціологія М. Вебера.
5. Соціологія П. Сорокіна.
6. Прикладні дослідження в соціології.
7. Конкуренція функціоналізму і теорії конфліктів.
8. Соціокультурний підхід до аналізу суспільства.
9. Поняття суспільства. Суспільство і природа. Взаємодія основних сфер громадського життя.
10. Стратифікація і класова структура суспільства.
11. Теорія соціальної стратифікації.
12. Середній клас і маргінальні верстви.
13. Теорії соціальної мобільності і тенденції її розвитку у сучасному суспільстві (на прикладі України).
14. Ознаки маргінального суспільства.
15. Жінка в суспільстві.
16. Соціальний інститут як інструмент соціального контролю.
17. Соціальні проблеми розвитку сучасного українського суспільства.
18. Характерні риси стратифікації сучасного українського суспільства.
19. Політика як соціальний інститут.
20. Сім'я як соціальний інститут. Проблеми шлюбу.
21. Функції освіти як соціального інституту.
22. Бюрократія як засіб організації спільної діяльності.
23. Особистість як продукт суспільно-історичного розвитку.
24. Особистість: проблеми соціалізації.
25. Процес і стадії формування особистості.
26. Етнічна самосвідомість та ідентичність.
27. Девіантна поведінка молоді.
28. Девіантна поведінка: сутність, види, механізм виникнення.
29. Природа соціального конфлікту.
30. Сучасні тенденції розвитку економічних систем.
31. Праця в розвитку людини і суспільства.
32. Методи збирання соціологічної інформації.
33. Виникнення та розвиток емпіричної соціології.
34. Методологічні та методичні основи складання програми соціологічного дослідження.
35. Концепція вивчення культури Ф. Ніцше.
36. Культурний процес та його соціальна організація.
37. Творчість як вища форма культурної діяльності.

9. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з правознавства з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, круглий стіл, дискусії, дебати.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекції, бесіди; ілюстрація, демонстрація; індукція, дедукція; репродуктивні, проблемно-пошукові; аудиторні заняття, самостійна робота, дискусія, розгляд творчо-аналітичних завдань, розгляд ситуативних задач.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

3. Методи контролю, самоконтролю, корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації здобувачів освіти-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та практичному контролю.

Поточний: усне опитування (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване); контроль за ефективністю самостійної роботи (написання та захист рефератів, доповідей, підготовка творчо-аналітичних завдань).

Періодичний контроль: підсумкові письмові роботи (тести) за змістовими модулями.

Підсумковий контроль - залік.

Задля реалізації принципу диференціації та індивідуалізації навчання контроль проводиться з використанням різнорівневих завдань.

11. Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Поточний контроль знань здобувачів освіти здійснюється під час проведення аудиторних семінарських занять, шляхом опитування здобувачів освіти як усно так і письмово та під час перевірки виконання здобувачами освіти самостійної роботи (реферати, пошукові матеріали) Письмова перевірка відбувається у формі контрольної роботи або тесту.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти на базі ПЗСО.

Система оцінювання різнорівневих завдань для здобувачів освіти (тести, контрольна робота, самоконтроль)

— перший рівень – середній (3 бали). Здобувач освіти відтворює основний навчальний

матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;

– другий рівень — достатній (4 бали). Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь здобувача освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;

– третій рівень – високий (5 балів). Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними; здобувач освіти вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

Підсумковий контроль знань проводиться шляхом тестування після кожного тематичного розділу та проводиться у формі підсумкової контрольної роботи, заліку.

Оцінювання результатів навчання під час заліку

Оцінювання відбувається за шкалою оцінки усних відповідей. Стосовно заліків існує можливість автоматичного отримання здобувачами освіти заліку (або оцінки) при умові успішного виконання навантаження, яке здобувач освіти демонструє послідовно протягом семестру.

Теоретичні питання до заліку

1. Основні ознаки соціології як науки.
2. Структурні рівні соціологічного знання.
3. Періодизація розвитку соціологічного знання.
4. Фундатори академічної соціології, їх погляди на суспільство (О.Конт, Г.Спенсер, К.Маркс, Е.Дюркгейм, М.Вебер та інші).
5. Мікросоціологічні теорії вивчення суспільства.
6. Макросоціологічні теорії вивчення суспільства.
7. Соціальна структура. Поняття соціального статусу та соціальної ролі.
8. Соціальні потреби та соціальні інститути, приклади соціальних інститутів.
9. Поняття культури, основні елементи культури.
10. Соціалізація особи, рушійні сили соціалізації.
11. Соціологічні теорії, що пояснюють процес соціалізації в дитячому та дорослому віці людини.
12. Агенти соціалізації, психологічні механізми соціалізації особи.
13. Основні теорії, що пояснюють процес соціальної взаємодії на міжособистому рівні.
14. Соціальні групи, типологія груп, роль груп у суспільстві.
15. Види комунікації у групі, проблема лідерства у групі, динамічні процеси у групі.
16. Соціальні організації, особливості організацій добровільного, тотального та бюрократичного типів.
17. Програма соціологічного дослідження, їх основні елементи.
18. Соціальні та соціологічні дослідження, їх особливості.
19. Типи соціологічних досліджень.
20. Етапи проведення соціологічного дослідження.
21. Вимір в соціологічних дослідженнях, класифікація шкал.
22. Вибіркові соціологічні дослідження. Поняття репрезентативності, похибки вибірки.
23. Основні методи збирання первинної інформації, їх особливості.
24. Особливості обробки соціологічної інформації.

25. Особливості аналізу соціологічної інформації.

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни “Соціологія” для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми Соціальна робота. / Укл.: Андрій Жосткий. - Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022. – 12 с.
2. Методичні вказівки до самостійної роботи здобувачів освіти з дисципліни “ Соціологія ” для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми Соціальна робота. / Укл.: Андрій Жосткий. - Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022. –10 с.
3. Пакет завдань для поточного оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми “ Соціологія ” для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми Соціальна робота. / Укл.: Андрій Жосткий.

13. Рекомендована література

Базова

1. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посібн. / М. В. Примуш. – К. : Професіонал, 2004. – 590 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pidru4niki.com/1584072013714/sotsiologiya/zagalna_sotsiologiya
2. Вербець В. В. Соціологія : навч. посібн. / В. В. Вербець, О. А. Субот, Т. А. Христюк. – К. : Кондор, – 2009. – 550 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://megalib.com.ua/book/47_Sociologiya.html
3. Герасимчук А.А., Палеха Ю.І., Шиян О.М. Соціологія. Навчальний посібник. - К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. - 237 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://megalib.com.ua/book/59_Sociologiya.html
4. Макеев С.О. Соціологія. Навчальний посібник. - К.: Знання, 2008. - 566 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://megalib.com.ua/book/56_Sociologiya.html
5. Дворецька Г. В. Соціологія. Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2002. - 472 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://megalib.com.ua/book/62_Sociologiya.html
6. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко О.Д. Спеціальні та галузеві соціології. Навчальний посібник. - К: Каравела, 2003. - 304 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://megalib.com.ua/book/46_Specialni_ta_galyzevi_sociologii.html
7. Подольська Є.А. Соціологія: 100 питань 100 відповідей. Навчальний посібник. - К.: Інкос, 2009. - 352 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://megalib.com.ua/book/52_Sociologiya_100_pitan_100_vidpovidei.html
8. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посібн. / М. В. Примуш. – К. : Професіонал, 2004. – 590 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pidru4niki.com/1584072013714/sotsiologiya/zagalna_sotsiologiya
9. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посібн. / М. В. Примуш. – К. : Професіонал, 2004. – 590 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/15290527/sotsiologiya/stanovlennya_osnovni_etapi_rozvitku_sotsiologiyi
10. Вербець В. В. Соціологія : навч. посібн. / В. В. Вербець, О. А. Субот, Т. А. Христюк. – К. : Кондор, – 2009. – 550 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/15840720/sotsiologiya/sotsiologiya_-_verbets_vv.
11. Горлач Н.Л, Кремень В.М. Соціологія. Підручник. – К: Центр навчальної літератури. 2019.
12. Соціологія. Підручник. За ред. Проф. В.Г. Городяненко. - 3-тє вид., перероблене

- доповнене. - К., 2008.
13. Черниш Н.І. Соціологія. Підручник за рейтингово модульною системою. 5-те, вид., перероблене і доповнене. - К., 2009.
 14. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії. - К., 2009
 15. Черниш Н. Соціологія. Конспект лекцій. - Л., 1996.
 16. Соціологія. Курс лекцій./ В.М. Піча та ін. / - К., 1997.
 17. Піча В.М. Соціологія : загальний курс. - К., 2000.
 18. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології. - К. 1993.
 19. Гіденс Е. Соціологія / пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник; наук. ред. О. Іващенко. – К. : Основи, 1999.
 20. Жоль К. К. Соціологія : навч. посіб. / К. К. Жоль. – К. : Либідь, 2005.
 21. Коваліско Н. В. Основи соціальної стратифікації : навч. посібник. / Н. В Коваліско. – Л. : Магнолія 2006, 2011.
 22. Литвин А. П. Соціологія : навч. посіб. / А. П. Литвин, А.К. Яковенко. – Т. : ТНЕУ, 2013.
 23. Лукашевич М. П. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков, Ю. І. Яковенко. – К. : Каравела, 2008.
 24. Ляпіна Л. А. Етносоціологія : навч. посіб. / Л. А. Ляпіна. – Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2013.
 25. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження : навч. посіб. / Н. В. Паніна. – 2-е вид., доп. – К. : Інститут соціології НАН України, 2007.
 26. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. / Є. В. Сірий. – К. : Атіка, 2010.
 27. Соціологічна енциклопедія /уклад. В. Г. Городяненко. – К.: Академвидав, 2008.
 28. Соціологія культури : навч. посіб. / за ред. О. М. Семашко, В. М. Пічі. – К. : Каравела; Л. : Новий світ, 2012. – 334 с.
 29. Соціологія : навч. посіб. / за ред. С. О. Макеєва. – К. : Українська енциклопедія, 2008.
 30. Соціологія : підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. В. Г. Городяненка. – К. : Вид. центр «Академія», 2010.
 31. Спеціальні та галузеві соціології : навч. посіб. / за ред. В. Є. Пилипенко. – 2-ге вид. – К. : Фоліант, 2007.
 32. Полторак В.А. Соціологія: Основи соціології праці та управління. - К., 1992.
 33. Соціологія: Терміни, поняття, персоналії. Навч. словник-довідник /За ред. В.М.Пічі. – Львів, 2002.
 34. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.). – К., 1993.

Допоміжна

1. Дороніна М.С. Соціологія (візуалізація основних положень): навчальний посібник/ М.С.Дороніна, Л.О.Сасіна. –Х.:Вид.ХНЕУ, 2011.
2. Доронина М.С. Социология в определениях, схемах и комментариях: учебное пособие для иностранных здобувач освіти/ М. С. Доронина, Л. А. Сасина. –Х.: Изд. ХНЭУ, 2012.
3. Сасіна Л. О. Соціологія: навч. посібн. /Л. О. Сасіна, Н. А. Мажник. –Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005.
4. Барвінський А. О. Соціологія. Курс лекцій / А. О. Барвінський. –Київ : ЦНЛ, 2005.
5. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посіб./Тетяна Курчаба. –Львів: ПП Сорока Т. Б., 2015.
6. Примуш М. В. Загальна соціологія: навч. посіб./М. В. Примуш. – Київ : Професіонал, 2004.
7. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії:навч. посіб./Є. В. Сірий. –Вид. 3-тє, випр. і доп. –Київ :Атіка,2009.

8. Танчин І. З. Соціологія: навч. посіб./І. З. Танчин. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Київ : Знання, 2008.
9. Юрій М. Ф. Соціологія: підручник/М. Ф. Юрій. – Київ : Кондор, 2009.
10. Піча В.М., Черниш Н.И., Кондратик Л.Й. З історії української соціологічної думки. – Львів., 1996.
11. Черниш Н.Й. Соціологія молоді: конспект лекції. – К., 2000.

14. Інформаційні ресурси

1. Інститут соціології НАН України. URL: <http://i-soc.com.ua/>
2. International Sociology: SAGE Journals. URL: <https://journals.sagepub.com/home/iss>
3. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
4. Портал «Медіаосвіта і медіаграмотність». URL: <http://medialiteracy.org.ua/>
5. Соціологічна асоціація України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>
6. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <http://ratinggroup.ua/>
7. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
8. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>
9. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: <http://www.uisr.org.ua/>
10. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
11. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
12. Центр соціальний моніторинг. URL: <https://smc.org.ua/>
13. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-67.html>
14. <https://textbook.com.ua/sociologiya/1473453006>
15. <https://textbook.com.ua/sociologiya>
16. <https://textbook.com.ua/sociologiya/1473453046>
17. <https://textbook.com.ua/sociologiya/1473453044>
18. <http://gmu.ks.ua/wp-content/uploads/2019/09/Sotsiologiya-uchebnik.pdf>
19. http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/716/Sociologiya_-_Gorodyanenko.pdf
20. <http://visnyk-psp.kpi.ua/>
21. <https://studme.com.ua/sotsiologiya/default.htm>
22. http://lib.prometey.org/?sub_id=35